

एते द्रुपदपुत्राश्च धृष्टद्युम्नपुरोगमाः । स्त्रीताः सत्यजितो वीरास्तिष्ठन्ति परमौजसः ।

असाविन्द्र इवासह्यः सात्यकिः सात्वताम्बरः । युयुत्सुरपयात्यस्मान् क्रुद्धान्तकसमः पुरा ।

इति संवदतोरेव तयोः पुरुषसिंहयोः । ते सेने समसज्जेतां गङ्गायमुनवद्भुशं ।

इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणि कर्णशल्यसंवादे षट्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४६ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ तथा व्यूढेष्वनीकेषु संसक्तेषु च सञ्जय । संशप्तकान् कथं पार्था गतः कर्णश्च पाण्डवान् ।

२२१०

एतद्विस्तरेणा युद्धं प्रब्रूहि कुशलो ह्यसि । न हि त्वयामि वीराणां शृण्वानो विक्रमावपि ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ तदास्थितमवज्ञाय प्रत्यमित्रबलं महत् । अव्यूहताजुनो व्यूहं पुत्रस्य तव दुर्नये ।

तत्सादिनागकलिलं पदातिरथसङ्कुलं । धृष्टद्युम्नमुखं व्यूहमशोभत महद्वलं ।

पारावतसवर्णाश्चन्द्रादित्यसमद्युतिः । पार्षतः प्रबभौ धन्वी कालो विग्रहवानिव ।

पार्षतं जुगुपुः सर्वे द्रौपदेया युयुत्सवः । दिव्यवर्मायुधधराः शार्दूलसमविक्रमाः ।

२२१५

सानुगा दीप्तवपुषश्चन्द्रं तारागणा इव । अथ व्यूढेष्वनीकेषु प्रेक्ष्य संशप्तकावपि ।

क्रुद्धोऽर्जुनोऽभिदुद्राव व्यालिपन् गाण्डिवं धनुः । अथ संशप्तकाः पार्थमभ्यधावन् बधैषिणः ।

विजये धृतसङ्कल्पा मृत्युं कृत्वा निवर्त्तनं । तन्नराशौघवज्रलं मत्तनागरथाकुलं ।

पत्तिमञ्जूरवीरौघं द्रुतमर्जुनमार्दयत् । स सम्प्रहारस्तुमुलक्षेधामासीत् किरीटिना ।

तस्यैव नः श्रुतो यादृक् निवातकवचैः सह । रथानश्चान् ध्वजान्नागान् पत्तीन्वणगतानपि ।

२२२०

दूषून् धनूंषि खड्गांश्च चक्राणि च परश्वधान् । सायुधानुद्यतान् बाहून् विविधान्यायुधानि च ।

चिच्छेद द्विषतां पार्थः शिरांसि च सहस्रशः । तस्मिन् सैन्यमहावर्त्ते प्रातालतलसन्निभे ।

निमग्नान् रथं मत्वा नेदुः संशप्तकास्तथा । स पुनस्तानरीन् हत्वा पुनस्तत्तरोऽवधीत् ।

दक्षिणेन च पश्चाच्च क्रुद्धो रुद्रः पशूनिव । अथ पाञ्चालचेदीनां सृञ्जयानाञ्च मारिष ।

त्वदीयैः सह संग्राम आसीत् परमदारुणः । कृपश्च कृतवर्मा च शकुनिश्चापि सौबलः ।

२२२५

हृष्टसेनाः सुसंरम्भा रथानीकप्रहारिणः । कौशल्यैः काश्यपस्यैश्च कार्ष्णैः कैकथैरपि ।

शूरसेनैः शूरवरैर्युधुर्युद्धदुर्म्भदाः । तेषामन्तकरं युद्धं देहपाभासुनाशनं ।

क्षत्रविट्शूद्रवीराणां धर्म्यं स्वर्ग्यं यशस्करं । दुर्योधनोऽथ सहितो भ्रातृभिर्भरतर्षभ ।

गुप्तः कुरुप्रवीरैश्च मद्राणाञ्च महारथैः । पाण्डवैः सह पाञ्चालैश्चेदिभिः सात्यकेन च ।

युध्यमानं रणे कर्णं कुरुवीरोऽभ्यपालयत् । कर्णोऽपि निशितैर्बाणैर्विनिहत्य महाचमूं ।

२२३०

प्रमृद्य च रथश्रेष्ठान् युधिष्ठिरमपीडयत् । विवस्त्ररथदेहासून् कृत्वा शत्रून् सहस्रशः ।

युक्ता स्वर्ग्यशोभ्याञ्च स्वेभ्यो मुदमुदावहत् । एवं मारिष संग्रामो नरवाजिगजक्षयः ।

कुरूणां शृञ्जयानाञ्च देवासुरसमोऽभवत् ।

इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणि सङ्कुलयुद्धे सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४७ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ यत्तत् प्रविश्य पार्थानां सैन्यं कुर्वन् जनक्षयं । कर्णो राजानमभ्येत्य तन्ममाचक्षे सञ्जय ।